

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Approbandorum Bipartitum

Unczovsky, Marianus

Coloniæ Agrippinæ, 1693

Quæstio XXXVII. De alijs Excommunicationibus Bullæ Cœnæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37308

cidentem vel mutilantem aut vulnerantem ex primo motu & magno passionis impetu sive quis turpiter inveniatur cum Uxore sive Filia sive Sorore &c. prout etiam percutiens aut vulnerans Clericum turpiter inventum cum præfatis Excommunicationem non incurrit. ex cap. Si vero. de Sent. Excommunicat.

QUÆSTIO XXXVII.

De alijs Excommunicationibus Bullæ Cœnæ.

Vicar. **E**Xprime sequentes quinque Excommunicationes seu Casus Bullæ Cœnæ.

S. Excommunicantur I^o. Interficietes, vulnerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, hostiliter persequentes Cardinales, Patriarchas, Archi-Episcopos, Episcopos, Legatos, vel Sedis Apostolica Nuntios, sicut & à suis Territorijs, Diœcesibus, seu Dominio ejicientes dictos Prælatos, comprehendenda
que.

quæ prædicta mandantes vel rata habentes, aut prædictis consilium, auxilium vel favorem præstantes. II. Interficietas, percutientes, spoliantes Bonis recurrentes ad Curiam, vel eorum Sollicitatores, Procuratores, Auditores deputatos in præfatis negotijs, Judices Ordinarii & delegatos, item prædictis auxilium & favorem dantes. III. Recurrentes ad Curias Laicales, prætextu frivola Appellationis à gravamine vel futura executione litterarum Apostolicarum. IV. Advocantes Authoritate propriâ, per se, vel per alios ad se Causas spirituales, vel Ecclesiasticas; & impediennes executionem, vel Personas, aut Communitates easdem prosequi volentes, vel sicut Judices de ijs cognitiones habere volentes, sub prætextu quarumcunq; exceptionum, aut litterarum Apostolicarum; item dantes ad hoc consilium, favorem vel assensum. V. Trahentes ad forum Laicum Personas Ecclesiasticas vel trahi facientes præter juris dispositionem, aut procurantes directe
vel

vel indirectè; item facientes, ordinantes, publicantes statuta, vel decreta aliqua, quibus libertas Ecclesiastica in genere vel in specie tollitur aut laeditur, vel statutis iam factis utentes.

U. Moveor ex certa causa ad inquirendum an quispiam injuriosè tractando aliquem ex nominatis Prælatiis, cum aliquo actu abominabili v. g. spuendo in faciem hujus scindendo vestem &c. incurrat Excommunicationem undecimam Bullæ?

S. Existimo fore expediens, si Confessarius habendo ejusmodi Pœnitentem prudenter ac diligenter inquisiverit, an tales injuriæ fuerint publicæ & notoriæ in contemptum Jurisdictionis & dignitatis Ecclesiasticæ? & an animò hostiliter insequendi? facile etiam ratione circumstantiarum agnoscere poterit, an adfuerit hujus Excommunicationis materia?

U. Demus casum; quòd quisquam insequeretur aliquem ex Prælatiis in Ca-

none positis animo lædendi, nullum
tamen inter insequendum damnum
inferret?

S. Cum malitia insequentis hostiliter,
compleatur in habente animum læ-
dendi, sufficet insecutio, etiamsi nulla
sequatur læsio ad incurrendam hanc
Censuram, quâ absq; dubio ligaretur,
qui in expresso casu insequeretur; cum
hoc tamen observo, quòd si quispiam
pararet se ad insequendum hostiliter
dictos Prælatos, attamen actu non
insequeretur non incideret in hanc
Excommunicationem, quia hic puni-
tur, ipsa actualis insecutio.

U. Etiamnè lædentes aliquo ex dictis
modis familiares in actuali servitio
existentes Prælatorum nominatorum,
aliquam Jurisdictionem exercentium
ligantur hâc Censura?

S. Existimo probabiliter ligari, maxi-
mè quando causa offensionis, est odi-
um Jurisdictionis quam exercet Præ-
latus, videtur namq; quòd Privilegi-

E e um

um concessum domino, sit etiam concessum familiaribus pro eodem actu quem exhibet dominus seu servitio necessarijs.

V. Quid sentis circa mandantes consules, faventes &c. non secutorum effectum?

S. Sentio, quod licet mandatum, consilium, favor, auxilium &c. de se sint gravissima in presenti peccata, quia tamen non influunt in effectum, non comprehendantur sub hac censura. Item Adverto quod recipiens ac defendens laedentem aliquo ex specificatis modis nominatos Prælatos post factam hanc Censuram quoque non ligetur, quia post factum nullo modo influit in actiones à Bulla prohibitas; an autem scienter & absque justa causa receptantes ac defendentes offendentem dictos Prælatos aliâ extrâ hanc ligentur Censurâ? vide sæpius cit: *Canonist.*

V. Nonnè quando ab habente eandem Authoritatem feruntur plures Censu-

ta contra eandem actionem, & ad eandem finem, una solùm reputatur Censura? & ultima videtur esse ceterum confirmatio? adeoq; occidens Cardinalem solâ unicâ hîc innodabitur Censurâ, quæ non solùm erit confirmativa, sed etiam magis aggravativa alterius?'

S. Ità est: acriori tamen Pœnitentiâ plectendi sunt illi, qui actiones pluribus Censuris prohibitas committunt, ob magis pravum affectum, quem ostendunt peccando contra plures Canones.

Q. Quæro an ligetur Excommunicati-
one duodecimâ qui aliquem ex privi-
legiatis in hoc Canone læsit in fama?

S. Videtur probabilius non ligari, & hanc esse mentem Summi Pontificis docent Canonistæ.

Q. Legisti absq; dubio apud Oratorum Principem impium & perfidiosum esse illum, qui amicum famâ spoliare conatus est, adeoq; cùm hic spoliari pro-

hibeatur privilegiatus, si famâ ab aliquo spoliatur, hujusmodi spoliatus, hanc duodecimam Excommunicationem incurret.

S. Cicero tanquam Orator metaphoricè usus est ibi verbo *spoliare* in ordine ad famam, Canonistæ autem maxime in pœnalibus abhorrent dare verbis significationem Metaphoricam, dum propriam habent.

U. Suppono quòd Papa hic solùm spoliationem injustam & violentam extrè terminos juris factam prohibere intendat.

S. Omnino; & observo quòd hic solùm privilegiantur recurrentes quâ tales sunt, & quâ agentes negotia in Curia, unde si offenderentur sub alio prætextu non gauderèt hoc Privilegio.

U. Si autem quispiam læderet recurrentem ad Curiam injustè, essetnè hæc Excommunicatione ligatus?

S. Respondent nonnulli cum distinctione, videlicet quòd si notoriè constaret

et de injusto recurſu in foro fori, ita
ut nullâ tergiverſatione cœlari valeat,
ſedq; vulgari famâ propalatum talem
injuſtè recurrere, quòd inquam in hoc
caſu lædens ſeu offendens hanc Cen-
ſuram non incurrat, ideò quia Ponti-
ſex non debet præſumi velle ſuo Privi-
legio in hoc Canone protegere inju-
ſtos & pacis turbatores, quales ſunt
injuſtè recurrentes notoriè; ſi verò
conſtet ſolùm parti, vel aliquibus in
particulari de injuſto recurſu, nec ſit
fama publica, vel ſolùm dubitetur de
injuſtitia, cenſent lædentem talem ad
Curiam Romanam recurrentem huic
Cenſuræ ſubjacere; vi: *Reginald. lib. 9.
num. 319. Bonac. q. 13. punct. 3.*

¶ Etiam accuſans injuſtè recurrentem
ad Sedem Apoſtolicam in odium re-
curſus hâc afficitur Cenſurâ, ſi ex talè
accuſatione injuſta recurrentis occida-
tur, percutiatur vel ſpolietur?

S. Afficitur; talis enim accuſans *indi-
rectè* occidit, percutit, & ſpoliat.

Ee 3

V. Ex

U. Ex dictis tuis colligo quòd suades recurrenti ad Curiam, ut per aliquam viam incedat, in qua sunt Latrones qui probabiliter eum sunt spoliati, & hoc in odium recursus, secuto effectu ex tali persuasione spoliationis vel percussione vel planè illatae occisionis à Latronibus, etiam incideret in hanc duodecimam Excommunicationem, si verè recurrentis ex ipsius consilio talem viam aggressus sit, alioquin per aliam incessurus.

S. Incideret, quia saltè indirectè causa talis offensionis vel occisionis, fortiori hanc Excommunicationem incurret, qui Equum in quo sedet recurrentis, in odium talis recursus impelleret in fluvium aquis redundatè, si sequatur suffocatio recurrentis.

U. Non puto quòd sub hac Censura comprehendatur ratam habens interfectionem, spoliationem, vel percussionem, cum non exprimat.

S. Non: licèt namq; rati habitio fictio-

si suadem
aliquam
Latronis
oliatum
ecuto ef
iationis
ate occi
ideret in
nicatio
us conf
alioquin

juris equiparetur mandato, nihilominus in pœnalibus actiones physicas prohibitas sub pœna, non debemus attendere ad actiones solum præsumptas.

6. Forté etiam occidens, spolians aut lacerans filios Fratres, vel consanguineos recurrentis ad Curiam Rom. in odium recursus incurrit hanc duodecimam Excommunicationem?

6. (Quidquid dicant aliqui) negat Bonavent. Fillise. & alij quibus subscribo, non enim exprimitur in Canone hic casus, adeoque non est facienda extensio.

7. Considero Excommunicationem decimam tertiam & quæro, utrum bonâ fide putans se non habere frivolam recurrenti Causam, si à gravamine Sedis Apostolicæ appellet ad Laicam potestatem, hanc Excommunicationem incurrat?

8. Absq; dubio, quia semper est frivola appellatio à Judice Ecclesiastico ad

Judicem saecularem, etenim appellatio debet esse ab inferiori Judice ad Judicem Superiorem, ut patet ex cap. *Omnis oppressus. c. Si quis* & cap. *Placitum* 29. sic autem est, quod nullus Judex saecularis possit esse superior Judice Ecclesiastico ergo quaecunq; appellatio facta à Judice Ecclesiastico ad Laicum potestatem frivola est & nulla.

V. Ergo quaecunq; consuetudo etiam inmemorabilis recurrenti à Judice Ecclesiastico ad Judicem saecularem habenda est pro iniqua & nulla

S. Omnino, utpote contra commune bonum libertatis Ecclesiasticae, quae per tale recursum notabiliter laeditur.

V. Judico quòd hanc Excommunicatione non ligaretur ille, qui recurreret ad Judicem Laicum non per modum juridicae appellationis, imò cum protestatione se nolle sic recurrere sed solum velle implorare auxilium tanquam à Persona privata, quando gravatus à Judice Ecclesiastico, non potest habe-

recursum ad aliud Tribunal Ecclesiasticum, ut servetur indemnis à nota ac irreparabili damno inferendo.

Non ligaretur: sed nè aperiatur via ad impediendas passim executiones iudicum Ecclesiasticorum, necesse est constare notoriè de injustitia & gravamine: advertendum est insuper quòd in hoc Canone prohibeatur quicunq; recursus, qui sapiat Authoritatem & Jurisdictionem Laicam contra Ecclesiasticos, ille autem recursus, qui esset per modum simplicis defensionis absque præiudicio immunitatis & libertatis Ecclesiasticæ hìc non videtur prohiberi.

¶ Ergo si quis recurrat ad Principem, ut suâ Authoritate se defendat contra iudicem Ecclesiasticum hanc Censuram incurret.

S. Sic est, quia ad Authoritatem Principis sæcularis confugit, similiter huic Excommunicationi subiacet authoritativè & sub nomine officij faciens, ut

Ee 5

Ju-

Judices Ecclesiastici suam Executionem retardare cogantur.

V. Nonnè quando Collegium Cardinalium de mandato Papæ & Sedis Apostolicæ delegatione aliquid decernit, gaudet Privilegiò hujus Canonis? S. Ità est: similiter sentio de litteris Sacræ Congregationis, quæ, si sint expeditæ nomine Pontificis, rectè dicuntur etiam litteræ Apostolicæ, & appellans ab ipsis ad Laicam potestatem excommunicatur.

V. Quid sentis circà appellantes à Sententijs Episcoporum vel eorundem Curiarum Generalium ad Laicam potestatem?

S. Ex verbis Bullæ colligo tales in hac Excommunicationem non incidere, cum nomine Episcoporum non veniat Sedes Apostolica, neq; intelligantur Officiales Curia, in hoc autem Canonis excommunicantur solùm appellantes à Sententijs & litteris Papæ, & Sedis Apostolicæ, ejusq; Officialium.

Judicum, tam ordinariorum, quam delegatorum.

¶ Demus casum, quòd aliquis appelleret contra formam hujus Canonis, & Judex Laicus appellationem non admitteret?

¶ Talis absq; dubio hâc Censurâ esset ligatus, quia Appellatio simpliciter à Judice Ecclesiastico ad Judicem Laicum, absq; respectu ad Laicum acceptantem prohibetur, & punitur in hoc Canone, ut cohibeatur facilis & effrenis licentia multorum contra libertatem Ecclesiasticam; quòd autem Judex Laicus non acceptet, per accidens est respectu temeritatis Appellantis, quia jam suâ Appellatione verè offendit Judicem Ecclesiasticum.

¶ Si quispiam privatâ auctoritate impediret executionem litterarum Apostolicarum essetnè hâc Censura ligat?

¶ S. Lego apud quosdam sic impediens hâc Censurâ ligari, propterea, quòd Papa indistinctè loquatur, non

specificans privatane an publica a
 thoritate impediatur litterarum Apo
 stolicarum executio ; attamen
 plurimis Canonis: probabiliter iudicari
 non ligari, sicut enim dixeram, quod
 recurrens ad Laicum tanquam priu
 tam Personam, ut se defendat à gra
 vamine illato à Iudice Ecclesiastico
 hanc Excoꝛnicationem non incur
 rat, ita neq; impediens tanquam pri
 vata Persona eandem incurret, cui
 Papa videtur hic Authoritative & ju
 risdictionaliter procedentes contra li
 teras Sedis Apostolicæ latâ Censurâ se
 rere, vi: Sayr. l. 3. c. 17. Fillinc. Tract. 16.
 c. 8 qu. 7. Bonac. & alios.

U. Videtur mihi quod impediens
 bonâ fide, eò quod putent se habere
 justam causam impediendi litteras A
 postolicas, Sedisq; Apostolicæ Offici
 alium hanc Excoꝛnicationem non
 incurrant.

S. Sicut bona fides excusat à peccato
 mortali, ita etiam ab Excoꝛnica
 tio

tionem; verum advertat impediens ex
bona fide, quod debeat fundari ejus
bona fides in ratione valde justa, de-
beatque prius viros doctos & timentes
Deum consulere, utrum habeat ju-
stam causam impediendi?

¶ Quid resolvendum quoad illum qui
litteras Apostolicas executioni non
tradit?

S. In hoc Canone ut patet excommu-
nicantur impediens vel prohibentes
executionem, adeoque hæc Censura
non afficit non exequentem; & cum
hoc observo quod actu prohibentes
vel impediens Executionem littera-
rum Apostolicarum incidant in hanc
Excommunicationem, licet non ob-
stante tali impedimento ipsæ litteræ
suum deinde sortitæ fuerint effectum,
quia prohibitionis actus absolute præ-
ciso omni respectu ad effectum secu-
tum vel non secutum, tanquam ex se
temerarius & iniquus & contra Eccle-
siasticam libertatem, punitur in hoc
Canone. U. Pos.

V. Possset contingere quòd Episcopus v: g. nollet executioni mandare impetratas litteras Apostolicas, ut impetrans gratiâ Apostolicâ frustretur, quæro an id faciens hâc Excommunicatione afficeretur?

S. Si nullam haberet justam causam tælis retardationis certum est, quòd in hanc Excommunicationem incideret, quia non solùm non exequeretur, sed verè positivè impediret, nè impetrans gratiâ Apostolicâ fruatur, secùs autem est dicendum, si justam causam habeat, quia fortè falsitatis signa apparent, vel rationabiliter dubitatur an littere sint veræ ac legitimæ? hinc universaliter deducitur justè impedientem & prohibentem, latam Excommunicationem non incurrere.

V. Dixisti suprâ Excommunicatione decima quartâ affici Judicem Laicum advocantem ad suum Tribunal Causas spirituales, peto itaq; an in hoc Cænone prohibeatur solùm advocatio secuto effectu?

S. Hæc

Hæc est prohibita, & ratio est quia
advocatio propriè & in rigore effec-
tum connotat, cum ergo finis in pœ-
nalibus, non debemus extendere hanc
Censuram contra advocare conantes
nullo secuto effectu.

V. Quando autem dicitur quis avocare
seu avertere Causas spirituales à foro
competenti, & ad suum advocare cum
effectu?

S. Tunc, quando ab uno Tribunali
trahit ad suum, Causam ibi prosequen-
dam, expressè citando partes ut co-
ram suo Tribunali compareant. *Item*
Avocat cum effectu ille, qui prohibet
primo Judici, coram quo agitur, nè
ampliùs in tali Causa procedat, nec
ullo modo se intromittat, *deniq;* qui
inhibet partibus, nè Causam coram
primo Judice prosequantur; Quare
qui nullo ex his modis advocat vel a-
vocat, non incidit in hanc Excommu-
nicationem.

¶ Fortè Judex sæcularis advocas Cau-
sam

sam spiritualē ad suum Tribunal, quando Judex Ecclesiasticus negligit eam prosequi, hanc Excommunicationem non incurret?

S. Incurret, quia Judex secularis est omninò incapax potestatis super Causas spirituales.

U. Nunquid conceditur reclamatio ad Principem, item Judex Ecclesiasticus in defectum Judicis secularis se ingerere potest in Causa seculari, ergo e contra se ingerere poterit in defectum Judicis Ecclesiastici Judex secularis.

S. Concedo reclamationem ad Principem in Causa spirituali, sed Ecclesiasticum, item dico licitum esse Principi seculari admonere Ecclesiasticum Judicem de negligentia, & injustitia respectu suorum subditorum, sed nego ipsum habere facultatem advocandi Causas spirituales ad suum Tribunal, & licet in antiquis Canonibus inventatur fortè expressa facultas, nihilominus

is abrogata est per Innocent. III. in
Qualiter de Judicibus & expressiùs
per hanc Bullam Cœnæ.

Putasne quòd Ecclesiasticus spontè
se patiens trahi ad Tribunal sæculare
hæc Excommunicatione ligetur?

S. Affirmant aliqui *Canonis*: ideò quia
consentit, & favet advocatiõni hìc
prohibita; Ast *Bonac.* negat propterea,
quia in tali casu Ecclesiasticus id au-
thoritativè non faceret, sustinendo
Personam Rei, sic autem est quod hìc
excommunicetur autoritativè id fa-
ciens ergo &c.

U. Forte nec ad sublevandum Inocen-
tem oppressum licebit Judici Laico
advocare causas spirituales ad suum
Tribunal?

S. Non: pro quo, vi: *Nivarr. c. 27. n.*
69. Farinac. conf. 68. in decis. caus. crim.
Suar. in Tract. de Fide defens. l. 4. de im-
munit. cap. 34. Sayr. l. 3. c. 28. Fillinc.
Tract. 16. c. 10. q. 4. Bonac. Disp. 1. q.
15. punct. 4. §. 2. de Cens. in Bul. Cœna con-
tentis.

V. Quid

U. Quid autem sentis circa Terras In-
 fidelium ubi non adest Tribunal Ecclē-
 siasticum, possit nē Judex secularis ad
 suum Tribunal advocare Causas Ecclē-
 siasticorum, absque timore hujus Ex-
 communicationis?

S. Placet doctrina quam tradit *Baronius*
Disp. 10. de Leg. q. 2. p. 1. §. 1. videlicet
 quòd in hoc casu Judex non debeat
 intromittere authoritativè & juridicè
 in recognoscendis Causis spiritualibus
 Ecclesiasticorum, sed solum per ami-
 cabilem compositionem, tanquam
 privatus homo, & non tanquam Ju-
 dex; ità sentiunt quoq; alij *Canon.*

U. Concludo quòd in hac materia ad-
 vocationis non adsit tolerantia Papa.
 S. Non adest tolerātia voluntaria, cum
 quotannis in hac Bulla contrā liberta-
 tem Ecclesiasticam omnia Privilegia
 & consuetudines etiam immemorabi-
 les abrogentur, dixi *voluntaria* quia
 quòd in aliquib⁹ fortè locis hanc con-
 suetudinem advocandi toleret Pontifex.

ter, tolerantia hæc non est voluntaria, sed coacta, in quantum illi ob stare in modum nequit, obstat tamen quantum potest revocando patienter singulis annis; nec illa tolerantia coacta inducit privilegium; An autem ista tolerantia in aliquibus locis excuset ab incursu hujus Censuræ, vi: *Coriolan. in explic. Bulla Cœna ad fin. Lopez. l. 13. Tit. 13. p. 3.*

Q. Quæro an decimam quintam in Bulla Excoꝛnicationem incurrant, tam Judex quàm Ministri Judicis sæcularis, trahentes Personas Ecclesiasticas ad Tribunal sæculare?

S. Incurrunt, quia Ministri respectivè ad Judices se habent velut pars, & quodammodo unum efficiunt Tribunal: adverte hic etiam (conformiter ad dicta) Judicem sæcularem *indirectè* trahentem Clericum ad suum Tribunal huic Excoꝛnicationi subjacere, ut v. g. si vexaret *Consanguineos Clericorum &c.* & hæc viâ cogeret illos ad suum Tribunal accedere. *V. Si*

V. Si quispiam Clericus se immiscere facinoribus seu enormibus criminibus, possitne à Judice sæculari trahi ad Tribunal sæculare, absq; incurfu huius Excommunicationis?

S. Non potest Judex sæcularis ad forum trahere Clericum immiscens se facinoribus, nisi postquam ter monitus & correctus à proprio Ordinario, non abstinuerit à pravis actibus, quòd si ante trinam monitionem attentaret aut procuraret ut traheretur absq; dubio hanc Excommunicationem incurreret.

V. Cur interponis trinam monitionem?

S. Ideò quia respectu Clerici ad petendum privilegium Fori debet omnino trina monitio præcedere.

QUÆSTIO XXXVII.

De reliquis Excommunicationibus Bullæ Cœna.

Vicar. **R**ecense reliquas Excommunicationes seu Casus Bullæ Cœna.